

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

Викладач: доктор філософських наук, доцент, Масюк Олег Петрович

Кафедра: соціальної філософії та управління, IV корпус, ауд. 315

E-mail: masiukoleg@np.znu.edu.ua

Телефон: 061-228-75-73

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення).

Освітня програма, рівень вищої освіти	Соціальна робота Бакалавр					
Статус дисципліни	Вибіркова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2023-2024 1 семестр.	Рік навчання - 4	Тижні	12
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів¹		6	Лекційні заняття – 20 Практичні заняття – 20 Самостійна робота – 80	
Вид контролю	Екзамен					
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9556					
Консультації: особисті – вівторок з 12-00 до 13-00, IV к., ауд. 315, дистанційні – ZOOM за домовленістю.						

ОПИС КУРСУ

Метою курсу є формування компетенцій здобувачів вищої освіти щодо конструктивного засвоєння та використання інструментів соціального підприємництва та комерційної підтримки соціальної сфери нашої країни.

Даний курс орієнтований на осучаснення розуміння корпоративної соціальної відповідальності бізнесу як учасника соціального партнерства. Соціальна відповідальність розглядається як на рівні суспільства, так і на рівні організації. А акцент робиться як на трудові відносини, так і на організацію соціального обслуговування на якісному рівні за допомогою нового менеджериалізму.

Головний задум цього курсу лекцій полягає у формуванні поглибленого розуміння механізмів соціального партнерства з боку представників комерційних організацій. При цьому головний акцент робиться на економічній та соціальній цінності відповідальної поведінки основних учасників господарських відносин.

Передбачається проведення циклу лекцій з викладенням основних підходів у розумінні корпоративної соціальної відповідальності, описуються етапи її впровадження на практичному рівні.

Особлива увага приділяється аналізу культури управління та її впливу на розвиток соціальної відповідальності. Лекційний курс створює платформу для обговорення ефективного господарювання в комерційних організаціях, спрямованих на гармонізацію відносин «бізнес-група». Виконання групових практичних завдань та підсумкових проектів спонукає до розвитку навичок організаційних та лідерських якостей.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми;
- критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях;
- аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах;
- приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;
- самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога;
- просувати соціальні ідеї до реалізації в соціальній сфері.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання самостійних дослідницьких завдань та творчих проектів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9556>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Критерії оцінювання теоретичного завдання:

6-4 бала – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, розуміння актуальних напрямків в організації соціальної відповідальності бізнесу;

3-1 бал – змістовне доповнення.

Критерії оцінювання практичного завдання:

6-4 бала – відповідь показує належне володіння практичним методом дослідження, матеріал подається аргументовано, демонструється детальна обізнаність у напрямках організації соціальної відповідальності бізнесу;

3 - 1 бал – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел із соціальної роботи.

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів засвоєння студентами навчальної дисципліни на завершальному етапі. Підсумковий контроль відбувається у формі комплексного іспиту, який складається з: 1) розгорнутої усної відповіді на 2 теоретичних питання; 2) виконання практичного завдання. Приклади практичних завдань: а) намалюйте карту стейкхолдерів для соціального просування компанії; в) опишіть структуру соціального плану компанії. За результатами іспиту здобувач вищої освіти може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами відповіді на питання, 20 балів – за індивідуальне завдання. У якості індивідуального завдання сформулювати основні засади соціальної відповідальності на рівні студентського самоврядування.

Критерії оцінювання відповіді на питання:

20-18 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, якісне оперування термінами та теоретичними джерелами, аргументованість відповіді, переконливе демонстрування знань щодо соціальної відповідальності бізнесу;

17-15 балів – повна змістовна відповідь на два завдання, в одному завданні є помилки в розумінні соціальної відповідальності бізнесу;

11-14 балів – неповні відповіді на всі питання, вільна орієнтація в розумінні соціальних планів компанії, помилки в розумінні напрямків їх впровадження;

10-13 балів – неповні відповіді на два питання білету, обмежена орієнтація в розумінні соціальних планів компанії, помилки в розумінні напрямків його впровадження;

6-9 балів – часткові відповіді на питання білету, висвітлення базових понять соціального обслуговування;

1-5 балів – короткі поверхові відповіді на окремі питання білету, нечіткі та помилкові визначення понять.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

20-18 балів – підготовлений документ демонструє високий рівень знань щодо формування соціального плану організації, а також цілісне бачення основних засад соціальної роботи в колективі;

17-15 балів – підготовлений документ демонструє високий рівень знань щодо формування соціального плану організації, а також достатнє розуміння основних засад соціальної роботи в колективі;

11-14 балів – підготовлений документ демонструє середній рівень знань щодо формування соціального плану організації, логічна послідовність викладення матеріалу деколи порушується;

10-13 балів – підготовлений документ неповно розкриває розуміння автором формування соціального плану організації, логічна послідовність викладу матеріалу деколи порушується;

6-9 балів – підготовлений документ носить незавершений характер, окремі елементи соціального плану компанії описуються ізольовано та фрагментарно, логічна послідовність викладу матеріалу є нечіткою;

1-5 балів – підготовлений матеріал має фрагментарний характер, відтворюються окремі соціального плану компанії.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 1	6%
	Есе	Тиждень 2	
Змістовий модуль 2	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 3	6%
	Есе	Тиждень 4	
Змістовий модуль 3	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 5	6%
	Есе	Тиждень 6	6%
Змістовий модуль 4	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 7	6%
	Есе	Тиждень 8	6%
Змістовий модуль 5	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 9	6%
	Есе	Тиждень 10	6%
Змістовий модуль 6	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 11	6%
	Есе	Тиждень 12	6%
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Екзамен</i>		Сесія	20%
<i>Захист індивідуального дослідницького завдання: соціальний план студентської ради.</i>			20%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень Лекція 1	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.		
Тиждень Семинар 1	Основи розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	Опитування (тестування). Есе	6
Змістовий модуль 2			
Тиждень Лекція 2	Соціальна політика компанії.		
Тиждень Семинар 2	Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	Опитування (тестування). Есе	6
Змістовий модуль 3			
Тиждень Лекція 3	Соціальна відповідальність інструментами місцевої демократії.		
Тиждень Лекція 4	Основи соціальної роботи в бізнес-організації.		
Тиждень Семинар 3	Соціальна відповідальність бізнесу в роботі організації	Опитування (тестування).	6
Тиждень Семинар 4	Відповідальна поведінка компанії у ринкових відносинах	Есе	6
Змістовий модуль 4			
Тиждень Лекція 5	Стейкхолдери: основа соціального бізнесу.		
Тиждень Лекція 6	Корпоративна соціальна відповідальність.		
Тиждень Семинар 5	Впровадження соціальної політики в компанії	Опитування (тестування).	6
Тиждень Семинар 6	Робота з трудовим потенціалом компанії	Есе	6
Змістовий модуль 5			
Тиждень Лекція 7	Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнесу.		
Тиждень Лекція 8	Формування програми соціальної відповідальності бізнесу.		
Тиждень Семинар 7	Планування соціального розвитку компанії	Опитування (тестування).	6
Тиждень Семинар 8	Соціальна служба в організаційній структурі компанії	Есе	6
Змістовий модуль 6			

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень Лекція 9	Інформаційна політика та соціальна відповідальність бізнесу.		
Тиждень Лекція 10	Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу.		
Тиждень Семінар 9	Соціальний контроль в організації.	Опитування (тестування).	6
Тиждень Семінар 10	Профспілка як гарант соціальної відповідальності бізнесу	Есе	6
	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Підсумковий контроль на платформі Moodle: тестування.	20
		Фінальний проект: соціальний план студентської ради.	20

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник / за заг. ред. Т. І. Бутченка, А. О. Ярошенко. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. 120 с.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
3. Масюк О.П., Заїка О.В. Соціальне партнерство: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування». Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 144 с.
4. Масюк О. П., Глазунов В. В. Соціальна робота на підприємстві : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Соціальна робота» освітньо-професійної програми «Соціальна робота». Запоріжжя : КСК-Альянс, 2020. 58 с.
5. Селютін В. М. Управління персоналом : практикум : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2018. 188 с.
6. Степанова А. Корпоративна соціальна відповідальність: весняні кейси https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002168
7. Шавкун І. Г. Соціальна відповідальність бізнесу : навчальний посібник для студентів факультету менеджменту денної та заочної форм навчання / І.Г. Шавкун, Я.С. Дибчинська. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 120 с.
8. Mintzberg H. Structure in five: Designing Effective Organizations. Washington: Pearson, 1993. 312 p.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на синтез актуальних теоретичних здобутків та практичних методів управління в соціальній роботі. Будь ласка, беріть участь у обговоренні! Вміння висловлювати свою думку максимально важливо для формування належних управлінських компетенцій в соціальній сфері.

***Пропуски прийнятні лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).*

Політика академічної доброчесності

Кожний з учасників навчального процесу зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Не допускаються письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства. Використання будь-якої інформації має бути правильно оформлене з дотриманням авторських прав. Якщо ви не впевнені у наявності плагіату, то можете перевірити себе за допомогою програмного забезпечення UniCheck, яке є в наявності у науковій бібліотеці ЗНУ. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Студент має бути впевненим користувачем програмного комплексу Moodle, який знаходиться на сайті ЗНУ. Наявність та валідність паролю є обов'язковою вимогою для початку навчання. Електронні пристрої можна використовувати лише в рамках навчальної необхідності. Під час аудиторних занять необхідно переводити свої телефони, смартфони, планшети та розумні годинники у беззвучний режим. Вони можуть відволікати вас, викладача та ваших колег. Протягом заняття варто утримуватись від надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірки електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення надсилаються через старосту та розміщуються в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>